

Posudek vedoucího diplomové práce
Rabštejn nad Střelou po roce 1945
Pavla Králová

K obhajobě předkládaná absolventská práce Pavly Králové je jedním z výstupů projektu na KHI FPE, jehož cílem je vůbec první komplexní zpracování dějin Rabštejna nad Střelou, dosud totiž byly k dispozici jen drobné příspěvky nebo nijak přínosné, většinou opakující se vlastivědné publikace. Autorce připadl významný úkol zpracovat poválečnou dějiny tohoto malého historického města, a to až do počátku 80. let minulého století, kdy přestalo být (kvůli neustálému poklesu počtu stálých obyvatel) samostatnou obcí a stalo se jednou z mnoha součástí obce Manětína. Což pro něj má mimochodem celou řadu nepříjemných konotací – kromě degradace statusu třeba i nezáměr současných manětínských zastupitelů o bohatou rabštejnskou historii. Stručně se však autorka dostala až k roku 1990, prvnímu porevolučnímu.

Hned na úvod je třeba říci, že dílo P. Králové je poměrně úsporné a jen tak tak rozsahově splnilo požadavky na diplomovou práci. Na druhou stranu zde v zásadě žádné podstatné informace ze sledované doby nechybějí. Úvod je kromě nástinu obsahu textu a stanovení cílů práce poněkud překvapivě věnován dvěma místním kronikářům, Josefu Vorlovi (jehož biogram je obzvláště hutný) a Františku Vlácilovi (jenž s jedním z nejlepších českých filmových režisérů všech dob nemá kromě jména skutečně nic společného). Následuje kapitola o místních obyvatelích, z nichž jsou zvláště vyzdviženi příslušníci rodin Píclů (František byl dlouholetým předsedou zdejšího MNV) a Vokolkových – zde však spíš jen co do názvu kapitoly, protože text je pak více o rodině Lenkových, odsunutých Němců. Podkapitolka o životě v Rabštejně podává stručný přehled poválečných demografických poměrů a kupříkladu ekonomicko-sociálních poměrů – mj. zde mohla být autorka ovšem mnohem sdílnější. Podobně i u poválečných pracovních příležitostí, kde může být čtenář při pohledu do obsahu práce zmaten a domnívat se, že kromě těžby břidlice tu nic jiného neexistovalo. A koneckonců, co dojíždění za prací (tj. kam a za jakou), to do tehdejších rabštejnských dějin nepatří? Třetí kapitola je věnována rabštejnskému přírodnímu bohatství, konkrétně zemědělskému půdnímu fondu, klimatickým podmínkám a vybudování naučné stezky, která přespolní návštěvníky se zdejší přírodou seznamovala. Za zásadní pak považují tři následující kapitoly. V nich autorka nejprve analyzuje rabštejnský politický a veřejný život s důrazem na aktivity a (personální) proměny zdejšího MNV. Samostatně přitom vyzdvihla reakci na události roku 1968 a komisi veřejného pořádku. Poté se v další kapitole věnuje místním službám, ať už šlo o školu, prodejnu potravin nebo poštu (ani jedno dnes nefunguje) či dopravní obslužnost a elektroinženýrské sítě. Dokonce zde byl i oblíbený hotel U Mnicha, zatímco dnes se ubytovací nabídka vyčerpává menšími penziony a apartmány. Zrovna tak i ke sportovnímu a kulturnímu vyžití přímo v obci bylo více příležitostí tehdy. Jakkoli věhlas Rabštejnu přinesla až léta 90., kdy si zahrál (společně s místními) v populárním filmu „Cesta z města“, což P. Králová nad rámec své práce také nezapomíná zmínit. Svůj výklad zakončuje kapitolou o „výstavbě“, čímž je však myšlena přeměna zdejších domů na rekreační víkendové chalupy, protože nové obyvatelé se sem po odsunutých Němcích příliš přilákat nepodařilo. (I díky tomu si však Rabštejn uchoval svého genia loci a urbanisticky hodnotné jádro, jež se v roce 1992 stalo městskou památkovou zónou). Fenomén chalupářství autorka také náležitě akcentuje.

Oceňuji, že P. Vonková využila ke studiu vedle dostupné literatury archivní prameny a při aplikaci metod orální historie rovněž výpovědi pamětníků. Její práce je po jazykové stránce téměř prosta gramatických lapsů i neobratných stylistických obrátů, mohla být však živější a svižnější, téma k tomu vybízelo. Přesto a navzdory několika svým výhradám hodnotím výkon jako ještě **výborný** a práci rád doporučuji k obhajobě.

V Plzni dne 23. května 2023

doc. PhDr. Jan Kilián, Ph.D.